

07-03-2025

MOD-2025-00013

bec@regioner.dk

Referat fra møde i Udvalget for Miljø og Klima 2022-2026 (UMK) den 28. februar 2025 kl. 10.00-14.00

Deltagere: Camilla Hove Lund
Bruno Jerup
Anja Rosengreen
Annette Lundgaard
Gitte Simoni
Flemming Damgaard Larsen
Jeppe Rohde Fransson
Jørgen Reimond Johansen
Kim Rockhill
Lauge Larsen
Niels Viggo Lynghøj Christensen

Afbud: Lars Lindskov
Line Ervolder

Deltagere fra sekretariatet: Lotte Holten
Bente Villumsen (pkt. 3, 4, 5, 6, 7)
Ann Højer Hoffmann (pkt. 1)
Christina Carlsen (pkt. 1)
Christian Andersen (pkt. 4)
Julie Kofoed (pkt. 4, 5, 6)
Ottilia Odette Printzlau (pkt. 1)
Ole Ravnholt Sørensen (pkt. 8)
Malene Bugge Højlund (pkt. 10 og referent)

Indholdsfortegnelse

1 (Offentlig) Status på lead-området om ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr.....	4
2 (Offentlig) Formandens meddelelser	7
3 (Fortrolig)	8
4 (Fortrolig)	8
5 (Offentlig) Regionernes plan for PFAS-puljens 100 mio. kr.....	9
6 (Offentlig) Udfordringer med PFAS-forurenet jord.....	12
7 (Offentlig) Råstoffer - hvordan kan vi dække behovet	15
8 (Offentlig) Regionernes energiforbrug (el og varme) 2009-2023	17
9 (Offentlig) Høringssvar vedr. Tilslutningsvejledning for industrispildevand	22
10 (Offentlig) Nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner.....	25
11 (Offentlig) Næste møde og eventuelt	27

1 (Offentlig) Status på lead-området om ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr

avi@regioner.dk
EMN-2024-00153

Resumé

Med den fællesregionale strategi for Grønne Hospitaler forpligter regionerne og Amgros sig på at udvikle og teste løsninger inden for i alt 10 lead-områder. Udvalget for Miljø og Klima har givet udtryk for, at det gerne vil følge udviklingen af lead-områderne. Region Midtjylland er derfor inviteret til at præsentere et af deres to lead-områder, "Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr".

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager oplægget om "Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr" til efterretning og drøfter perspektiverne for lead-området.

Sagsfremstilling

Danske Regioners bestyrelse godkendte den 7. december 2023 den fællesregionale strategi for [Grønne Hospitaler](#). Med strategien vil regionerne halvere hospitalernes CO₂-udledninger inden 2035 sammenlignet med 2022. Strategien blev offentliggjort den 5. januar 2024.

Med strategien bliver hver region og Amgros ansvarlig for at udvikle 1-2 lead-områder. En lead-region's opgave er at gå forrest og indsamle relevant viden på området, undersøge muligheder og barrierer og være primusmotor for at udvikle og teste løsninger med henblik på, at løsningerne efterfølgende kan udbredes til alle regioner. De i alt 10 lead-områder er:

Region Nordjylland

- Digitalisering og virtuelle behandlingsforløb

Region Midtjylland

- Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr
- Reduktion af CO₂-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv

Region Syddanmark

- Bæredygtige lægemidler

- Bæredygtige fødevareindkøb og måltider

Region Sjælland

- Mere og bedre affaldssortering

Region Hovedstaden

- Laboratorier og diagnostik
- Bæredygtigt byggeri

Amgros

- Medicin – grønne kriterier
- Høreapparater

Lead-områderne kom godt fra start i 2024. Region Midtjylland holdt f.eks. kick-off arrangement for lead-området ”Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr” i september 2024 med over 60 tilmeldte, heriblandt alle regioner og medicoindustriens brancheforening. Formålet med dagen var bl.a. at udveksle ideer, løsninger og bekymringer indenfor området. Der blev desuden nedsat en række arbejdsgrupper, som har arbejdet videre med udviklingen af konkrete tiltag.

På udvalgs mødet den 28. februar vil Dang Quang Svend Le, bæredygtighedskonsulent og medicoingeniør i Region Midtjylland, holde oplæg om status for ”Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr”. Han vil bl.a. fortælle om baggrunden for lead-området, samt igangværende og planlagte tiltag. Dang er tovholder for lead-området.

Med ”Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr” vil Region Midtjylland se på klimaaftrykket fra medicoteknisk udstyr inden for tre faser: indkøb, brug og end-of-life. Målet er bl.a. at stille grønne krav i udbud, der understøtter længere levetid af medicoteknisk udstyr, udvikle tiltag med fokus på energieffektivitet og udnyttelsesgrad i brugsfasen og optimere genbrug og genanvendelse af udstyret efter brugsfasen.

Udvalget har tidligere givet udtryk for, at det gerne vil følge fremdriften i lead-områderne og har tidligere haft besøg af:

- ”Bæredygtige fødevareindkøb og måltider” (december 2024)
- ”Grønnere laboratorier og diagnostik” (september 2024)
- ”Reduktion af CO₂-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv” (maj 2024)

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Danske Regioner har to gange samlet alle lead-områdernes tovholdere til en workshop, henholdsvis i marts og december 2024, hvor der har været fokus på at sparre og videndele på tværs. Den første workshop havde særligt til formål at udvikle et sæt spilleregler, der uddyber lead-områdernes opgaver. Den anden workshop dykkede ned i lead-områdernes organisering og involvering af medarbejdere, øvrige regioner og andre interessenter. På baggrund af interessen for videndeling og sparring forventer sekretariatet at planlægge en tredje workshop senere på året.

Udvalget vil efter sommerferien skulle behandle et udkast til afrapportering for Grønne Hospitaler 2024, som bl.a. også kommer til at indeholde en status for alle lead-områder.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Punktet blev indledt med et oplæg af Dang Le, som er tovholder på Region Midtjyllands lead-område om reduktion af medicoteknisk udstyrs CO₂-udledning. Dang fortalte om deres arbejde med at identificere hvor i værdikæden, klimapåvirkningen af medicoteknisk udstyr ligger. Han fortalte også om regionens arbejde med levetidsforlængelse indenfor faserne indkøb, brug og End-of-Life. Slutteligt fortalte Dang om det organisatoriske set-up bag i lead-området, herunder også det tværregionale samarbejdsforum, som bl.a. skal bidrage til et tiltagskatalog.

Udvalget kvitterede for oplægget og spurgte ind til datatilgængelighed og mulighed for realtidsdata. Derudover spurgte udvalget ind til behovet for kulturændringer blandt sundhedspersonalet og villigheden hos leverandørerne i forhold til at samarbejde. Sidstnævnte blandt andet for at levetidsforlænge og få flere informationer om de produkter, regionerne indkøber.

Bilag

2 (Offentlig) Formandens meddelelser

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00013

Resumé

Under dette punkt lægges der op til, at formanden giver udvalget relevante orienteringer.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager formandens meddelelser til efterretning.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Camilla orienterede om, at der indkaldes til et ekstra møde i udvalget i december.

Bilag

3 (Fortrolig)

EMN-2023-00078

4 (Fortrolig)

EMN-2025-00213

5 (Offentlig) Regionernes plan for PFAS-puljens 100 mio. kr

jko@regioner.dk
EMN-2024-00770

Resumé

I den nationale PFAS-plan er der afsat 100 mio.kr. til regionernes oprensning af PFAS-forurening. Miljøministeren har bedt Danske Regioner om at udarbejde en samlet plan for udmøntning af midlerne. Selvom 100 mio. kr. er et stort beløb, er det langt fra nok til at nå i mål med alle de sager, der indgår i planen. Den endelige plan for fordeling af midler fra den nationale PFAS-handlingsplan blev afsendt til Miljøministeriet den 31. januar 2025.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

I den nationale PFAS-plan er der afsat 100 mio. kr. til regionernes oprensning af PFAS-forurening. Miljøministeren har bedt Danske Regioner om at udarbejde en samlet plan for udmøntning af midlerne. Fra ministerens side blev der lagt vægt på at midlerne går til oprensning.

Udvalget drøftede planerne for fordeling af midlerne på mødet den 5. december 2024, udtrykte opbakning til at prioritere forureningerne i Tunhøj og tilsluttede sig forslaget til fordeling af midler. Bestyrelsen har efterfølgende godkendt planen i overensstemmelse med det, der blev forelagt for udvalget.

I planen bliver det fremhævet at Danske Regioner ser PFAS-handlingsplanens pulje som et løft af den offentlige indsats, som regionerne allerede varetager.

Puljen vil så vidt muligt blive anvendt til oprensning eller andre afværgeforanstaltninger over for PFAS-forureninger. Mange jordforureninger med PFAS er imidlertid endnu ikke undersøgt tilstrækkeligt til, at der er grundlag for at projektere oprensning eller andre afværgeforanstaltninger. Det gør sig desværre gældende for nogle af de PFAS-forureninger, som helt aktuelt udgør en trussel for konkrete vandforsyninger. Her vil regionerne anvende puljemidlerne til at fremskynde gennemførelsen af de nødvendige forberedende arbejder, der herefter vil munde ud i egentlig oprensning.

De omfattede projekter er:

- Tunhøjområdet (Region Sjælland og Region Hovedstaden)

- Region Hovedstaden:
 - Hedelykken (del af Tunhøj)
 - Kvistgård
 - Mortonsvej
 - Flyvestation Værløse
- Region Sjælland
 - Roskilde Lufthavn (del af Tunhøj)
 - Hedelands deponier (del af Tunhøj)
- Region Syddanmark
 - Tidl. Svendborg Fingarveri
 - Tidl. Farve-/lakfabrik, Kolding
 - Esbjerg Brandskole
- Region Midtjylland
 - Søballe Losseplads
 - Tingvej 18
- Region Nordjylland
 - Bjerregaardsvej 2
 - Bovingsade 7

I planen bliver der også lagt vægt på at alle regioner får mulighed for at løfte deres indsats over for disse forureninger, og opnå erfaringer med at håndtere oprensning af PFAS.

Selvom 100 mio. kr. er et stort beløb, er det langt fra nok til at nå i mål med alle de sager, der indgår i planen. Men midlerne fra PFAS-handlingsplanen er med til at fremskynde og styrke regionernes afværgeindsatser i de konkrete sager. Der vil derfor, for mange af de nævnte sager, være behov for at regionerne finder yderligere finansiering, enten via egne budgetter eller ad anden vej.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Den endelige plan blev fremsendt til Miljøministeriet den 31. januar 2025, og er vedlagt som bilag bemærkninger.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Camilla gav status for plan for anvendelse af de 100 mio. kr. Fordelingen af midler er godkendt i Udvalget og i Danske Regioners bestyrelse. Det blev i den forbindelse bemærket, at 100 mio. kr. ikke er nok til at nå i mål. Lotte fortalte kort om arbejdet med metoder til at oprense jord og de demonstrationsprojekter, som er i gang. Udvalget bliver præsenteret for metoderne på et kommende udvalgsmøde. Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

1. Samlet plan for regionernes anvendelse af 100 mio.kr_endelig (1752871 - EMN-2024-00770)

6 (Offentlig) Udfordringer med PFAS-forurennet jord

bvi@regioner.dk
EMN-2025-00019

Resumé

Regionernes plan for oprensning af jordforureninger med PFAS har rejst opmærksomhed om de udfordringer, der er med håndteringen af PFAS-forurennet jord. Vi har endnu ikke operationelle rensemetoder, der er ingen deponeringsanlæg i Danmark, der kan modtage jord forurennet med PFAS, og kun én jordmodtager kan eksportere jord til Norge. I regeringens PFAS-handlingsplan indgår et udredningsarbejde, som Miljøstyrelsen har sat i gang. DR blev opmærksom på problematikken, da Region Nordjylland offentliggjorde deres projekter i PFAS-puljen. Historien blev bragt landsdækkende den 16. februar, bl.a. med interview med Mads Duedahl på vegne af Danske Regioner.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget drøfter udfordringen med PFAS-forurennet jord med henblik på Danske Regioners videre interessevaretagelse.

Sagsfremstilling

I forbindelse med fordeling af midler fra PFAS-handlingsplanen har flere regioner været i pressen med de sager, der indgår i den enkelte region. I den forbindelse har det skabt opmærksomhed, at Region Nordjylland har to sager, hvor en oprensning forudsætter, at der kommer en løsning på håndtering af PFAS-forurennet jord.

Baggrund

Håndtering af jord, der er forurennet med PFAS har været et problem, siden Miljøstyrelsen skærpede kriterierne for PFAS i juli 2021. De nye, strammere kvalitetskriterier for indhold af PFAS i jord og grundvand medførte, at jord, der tidligere var acceptabel, nu er over grænseværdierne. Det skete på baggrund af en ny europæisk sundhedsvurdering af PFAS, og efter at Korsør-sagen havde fyldt meget i pressen.

Regionerne har øget indsatsen med at undersøge grunde for PFAS. Når regionerne foretager forureningsundersøgelser på grunde, hvor der kan have været anvendt PFAS, foretages der borer, og jorden analyseres for PFAS. Selvsagt findes der ofte PFAS i denne jord. Alle regioner har derfor borejord

stående i bigbags og containere, som ikke kan bortskaffes, fordi der er indhold af PFAS over jordkvalitetskriterierne.

Der er p.t. ingen deponeringsanlæg, der kan modtage jord, der indeholder PFAS over kriterierne. På Fortum (tidl. Kommunekemi) modtager de kun jord med meget kraftige forureninger med PFAS. Der er tale om et forureningsniveau, som vi stort set aldrig ser i Danmark. Fortum kan desuden kun modtage 25 tons jord om ugen (mindre end en lastbilfuld). Kommunerne skal anvise, hvor forurenede jord afleveres, men de har ikke haft nogen steder at pege på.

Der er p.t. én jordmodtager, der har en godkendelse til eksport af jord med PFAS over kriterierne til specialindrettede deponier i Norge. Tilladelsen er dog begrænset til en vis mængde jord.

Danske Regioner har sammen med KL løbende rejst problematikken over for Miljøstyrelsen, som dog endnu ikke kunnet pege på en løsning. I sommeren 2024 udgav Miljøstyrelsen en rapport, som undersøger udenlandsk praksis for håndtering af PFAS-forurenede jord og kommer med 13 anbefalinger. Projektet var initieret af Roskilde Kommune, og regionerne har bidraget fagligt.

I regeringens PFAS-handlingsplan blev der i 2024 afsat penge til at udarbejde en plan for håndtering af jord med indhold af PFAS. Regionerne bliver inddraget i dette arbejde, som Miljøstyrelsen er i færd med at afrapportere. Der forlyder dog endnu ikke noget om en løsning af problemet.

Flere steder har regionerne grunde med PFAS-forurening, som man gerne vil rense op, men så længe vi ikke kan stille noget op med den forurenede jord, er det svært at komme i gang. Private bygherrer oplever samme problem, og ifølge DI er der private byggeprojekter, der er gået i stå, fordi der er fundet PFAS i den jord der skal bortkøres, og der ikke findes nogle muligheder for at komme af med jorden.

DR fokus på sagen

DR har grebet sagen på baggrund af udtalelserne fra Region Nordjylland og interviewet Mads Duedahl på vegne af Danske Regioner om problematikken. Vi foreslår, at Miljøstyrelsen bliver bemyndiget til at etablere midlertidige deponier for PFAS-forurenede jord, indtil det er muligt at rense jorden. Det afviser Miljøminister Magnus Heunicke, blandt andet med henvisning til Nordic Waste, hvor der jo ikke var styr på den forurenede jord. DR bragte historien 16. februar. En oversigt over dækningen er vedhæftet i bilag.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Camilla opridsede kort udfordringerne med at komme af med PFAS-forurenet jord. Bente skitserede herefter kort Danske Regioners forslag om at oprette midlertidige deponier. Dette er blevet afvist af miljøministeren. De løsninger der er i dag ift. at eksportere PFAS-forurenet jord til Norge er dyrt og ikke en langtidsholdbar løsning.

Udvalget drøftede herefter udfordringsbilledet. Der er opbakning til den linje, Danske Regioner har lagt ift. dialog med staten.

Bilag

1. Medieovervågning PFAS jord Danske Regioner Februar 2025 (1756010 - EMN-2025-00019)

7 (Offentlig) Råstoffer - hvordan kan vi dække behovet

bvi@regioner.dk
EMN-2023-00036

Resumé

Råstofområdet er udfordret af et højt forbrug, udfordringer med at udpege nye råstofområder og stigende krav til planlægning og administration. Regeringen har bebudet en national plan for området. Sekretariatet giver et oplæg om udfordringer og løsninger med udgangspunkt i ny og aktuel viden på området. Oplægget blev præsenteret af Bente Villumsen på konferencen "Fremtidens Transport" i januar. Danske Regioner var medarrangør af konferencen sammen med bl.a. IDA, DI og KL.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget drøfter udfordringen med det fortsat høje råstofforbrug i Danmark, herunder hvad der kan adresseres i det kommende indspil fra Danske Regioner til regeringens kommende nationale råstofstrategi.

Sagsfremstilling

Regionerne har som råstofmyndighed på land ansvaret for, at de råstoffer, som samfundet har brug for, kan tilvejebringes. Forbruget af råstoffer i Danmark er højt, og der er ingen tegn på, at det falder. Men ressourcerne er ikke uendelige, og indvindingen er forbundet med belastninger for miljø, klima og lokalområder.

Regeringen har i regeringsgrundlaget fra 2022 bebudet en national plan for råstoffer, som skal som understøtte en mere bæredygtig indvinding af sand og grus og mere genanvendelse af byggematerialer. Strategien skal samtidig sikre tilstrækkelige råstoffer til den grønne omstilling og byggeriet uden at sætte naturen og havnaturen over styr. Ambitionen blev genbekræftet i aftalen om sundhedsstrukturen i november.

Bente Villumsen, leder af Videncenter for Miljø og Ressourcer, giver et oplæg om udfordringerne og de fælles bestræbelser for at finde løsninger. Oplægget blev præsenteret på konferencen "Fremtidens Transport" den 13. januar i sessionen Ressourcer/Forsyning. Danske Regioner var medarrangør af konferencen sammen med IDA, Dansk Vejforening, ITSDanmark (Intelligente Transport Systemer), DI Transport, KL og TØF (Transportøkonomisk Forening).

Udvalget drøfter udfordringen med det fortsat høje råstofforbrug i Danmark, herunder hvad der kan adresseres i det kommende indspil fra Danske Regioner til regeringens kommende nationale råstofstrategi.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Bente indledte punktet med et oplæg om forbruget af råstoffer i Danmark. Oplægget berørte blandt andet Danmarks store råstofforbrug i tons pr. indbygger, fordeling og transport af råstoffer, samarbejde med hele værdikæden og mulige løsninger som kan reducere presset på særligt primære råstoffer.

Udvalget drøftede herefter muligheder og erfaringer ift. bevarelse af bygninger fremfor nedrivning, genanvendelse, alternative materialer, registrering af bygge- og anlægsaffald, inspiration fra udlandet og etablering af partnerskaber.

Derudover drøftede udvalget regulering og lovgivning, og om der er områder som står i vejen for at fremme en mere bæredygtig råstofforsyning.

Bilag

8 (Offentlig) Regionernes energiforbrug (el og varme) 2009-2023

ors@regioner.dk

EMN-2025-00216

Resumé

Energiforbruget i regionernes bygninger falder. Siden 2009 og frem til i dag (2023) er regionernes energiforbrug fra el og varme faldet med 11 pct. I samme periode er hospitalernes aktivitet (indlæggelser og ambulante besøg) vokset med 20 pct. Dermed er det lykkedes regionerne at få stigende produktion til at gå hånd i hånd med faldende energiforbrug.

Danske Regioners minianalyse af regionernes energiforbrug 2009-2023 bygger på dugfriske 2023-tal. De er indsamlet (af NIRAS) som opfølgning på Danske Regioners første udspil om "Grønne Hospitaler" fra 2020 og målsætningen om at reducere klimaaftrykket fra regionernes forbrug af el, varme og transport med 75 pct i perioden 2018-2030. Her viser de nyeste tal, at regionerne er over halvvejs med at realisere denne målsætning – idet emissionerne siden 2018 samlet er faldet med 45 pct. En del af reduktionen skyldes den generelle omlægning til grøn strøm, men også regionernes fokus på energioptimering.

Under punktet præsenterer sekretariatet udvalgte tal fra de to analyser.

Indstilling

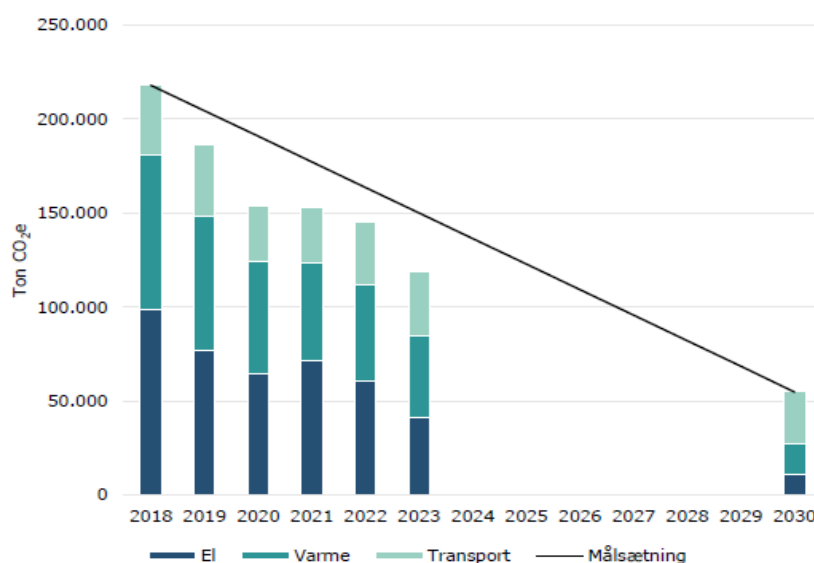
*Det indstilles,
at udvalget tager orienteringen til efterretning.*

Sagsfremstilling

Med udspillet "Grønne Hospitaler og Institutioner" fra 2020 fik regionerne en målsætning om at reducere klimaaftrykket fra regionernes forbrug af el, varme og transport med 75 pct. i perioden fra 2018-2030.

Status i dag er, at regionerne er 'on track' og halvvejs i mål med at indfri 75 pct.-målsætningen, jf. tal fra NIRAS' 2023-kortlægning af klimabelastningen fra regionernes forbrug af el, varme og energi (vedlagt).

Figur 1; Udviklingen i de danske regioners klimaaftryk fra el, varme og transport i forhold til målsætningen om en reduktion på 75 procent i 2030 i forhold til baselineåret 2018.

Kortlægningen opgør CO₂-udledningen fra regionernes forbrug af el, varme og transportydelser i 2023 til ca. 119.100 ton CO₂e(kvivalenter). I forhold til 2022 er der sket et fald på 18 pct. mens der ift. baseline-året 2018 er tale om et fald på 45 pct. svarende til knap 97.000 CO₂e.

En vigtig og medvirkende faktor bag reduktionen af regionernes udledninger, er elnettets transformation i grønnere retning og dermed også ændrede emissionsfaktorer (for el faldt emissionsfaktoren eksempelvis 32 pct mellem 2022 og 2023).

NIRAS' analyse viser derudover, at regionernes;

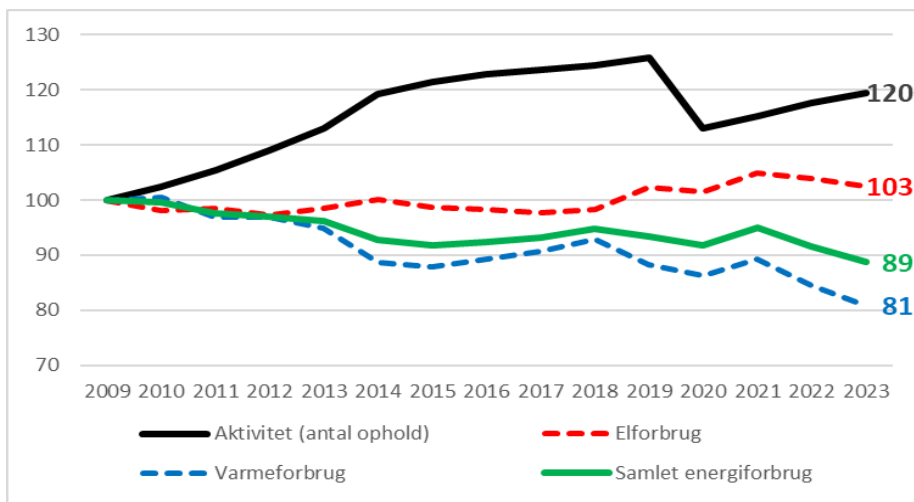
- elforbrug har været stagnerende/svagt stigende siden 2018 og frem til i dag. Samtidig er de afledte emissioner i perioden faldet med 58 pct.
- varmemeforbrug i perioden er faldet med ca. 14 pct. Samtidig er udledningerne faldet med 47 pct.
- udledninger fra transport i perioden har udviklet sig relativt konstant

Minianalyse, regionernes energiforbrug 2009-2023

NIRAS' analyse giver også adgang til forbrugs-tal for perioden 2009-2023. Den er derfor suppleret med en minianalyse af regionernes energiforbrug for samme periode.

Minianalysen – der således har et andet basisår – dokumenterer bl.a. at regionerne siden 2009 har formået at dekoble 'produktion' og energiforbrug. Mens aktiviteten siden 2009 er vokset med 20 pct., ses tilsvarende et fald i det samlede energiforbrug på 11 pct.. Minianalysen er vedlagt som bilag.

Figur 2: Energiforbrug (MWh) og aktivitetsudvikling (besøg), alle regioner, 2009-2023 (indekseret)

Som det ses har henholdsvis. el- og varmemeforbruget udviklet sig forskelligt i perioden, hvilket blandt hænger sammen med medicinsk udstyr med højt el-forbrug, energieffektiviseringer, udfasning af traditionelle varmekilder, erstatning med varmepumper etc.

Minianalysen peger derudover på, at:

- Ca. 85 pct. af regionernes energiforbrug finder sted på hospitalerne (der bl.a. kendetegnes gennem et meget højt proces-energiforbrug – dvs., energiforbrug som ikke knytter sig til bygningens klimaskærm, men derimod understøtter drift af medicinsk udstyr, scannere, diagnostisk udstyr, robotter etc.).
- Regionerne i perioden 2009-2023 i årligt gennemsnit har reduceret det samlede energiforbrug med 0,75 pct. Denne hidtidige hastighed for regionernes årlige reduktion af det samlede energiforbrug er i udgangspunktet høj – men ligger samtidig betydeligt under det "tempo" som EED (EU's Energieffektiviseringsdirektiv) har som mål; nemlig, at energiforbruget i den offentlige sektor (i alle medlemslande) skal reduceres med 1,9 pct. årligt, fra og med 2025.

EU's Energieffektiviseringsdirektiv (EED)

EED skal være klar til implementering i Danmark inden oktober 2025. Endnu mangler de konkrete danske rammer for implementering af EED at blive lagt fast.

Tidligere udmeldinger fra den danske regering peger på, at den offentlige sektor i Danmark – som helhed – med den nuværende indsats vurderes at kunne efterleve kravet om årlige reduktioner i energiforbruget på 1,9 pct.

Et uafklaret tema vedr. dansk implementering handler om, hvordan offentlige bygningsejere – i stat, regioner og kommuner – skal håndtere EED's krav om at energirenovere 3 pct. af bygningsmassen årligt, så den løftes til at blive næsten energineutrale bygninger. Dette krav fra EU udløser nye opgaver og betydelige økonomiske byrder for bl.a. regionerne. Der skal derfor indgås en økonomisk aftale herom med regeringen. Processen for denne aftale er endnu ikke fastlagt.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Ole indledte punktet med et oplæg om udviklingen i regionernes samlede energiforbrug i perioden 2009-2023. Tallene viser, at det er lykkedes regionerne at få stigende aktivitet til at gå hånd i hånd med faldende energiforbrug.

I perioden 2009 – 2023 er emissionerne fra el- og varmemeforbrug faldet betragteligt. Dette har medført en stort fald i regionernes klimabelastning. Faldet skyldes dog ikke alene ændringer i emissionsudledningerne, men også igangsættelse af regionale energiinitiativer. Resultaterne viser, at regionerne er halvvejs i at levere på målsætningen om 75% CO₂-reduktion i 2030 set ift. 2018. Indsatsen er væsentlig for at kunne leve op til den såkaldte "energispareforpligtelse" i EU's Energieffektiviseringsdirektiv.

Energispareforpligtelsen indebærer, at den offentlige sektor i medlemslandene skal reducere det samlede energiforbrug med 1,9 pct. hvert år. Kravet træder i kraft i 2025, men Danmark vurderes at kunne leve op til kravet frem til udgangen af 2028.

Udvalget tog orienteringen til efterretning og påpegede, at der er gjort et flot stykke arbejde i regionerne for at reducere energiforbruget. Samtidig blev der peget på, at energiforbruget udgør en mindre del af regionernes samlede klimaaftryk, og at det brede fokus på at omstille derfor er væsentligt.

Bilag

1. 1. Rapport - 2023 opdatering af regionernes klimaaftryk - 24.1-2025
(1753492 - EMN-2025-00216)

2. 2. Minianalyse 2009-2023 - vers januar 2025 - vers 31-1-2025 (1753493 - EMN-2025-00216)

9 (Offentlig) Høringssvar vedr. Tilslutningsvejledning for industrispildevand

ors@regioner.dk
EMN-2025-00179

Resumé

Danske Regioner har den 31. januar 2025 sendt høringssvar til Miljøstyrelsen vedr. ændring af vejledning om 'Tilslutning af industrispildevand til offentlige spildevandsanlæg', herunder spildevand fra hospitaler.

Danske Regioner opfordrer i høringssvaret til, at vejledningens afsnit om medicinrester og hospitalsspildevand bliver langt mere tydelig på, hvornår og i hvilke situationer kommunen (som miljømyndighed) kan beslutte, hvorvidt hospitalsspildevand skal renses hhv. *decentralt* (dvs. tæt på kilden) eller *centralt*. Krav om decentral rensning kan påføre hospital/region betydelige omkostninger. Samtidig stiller EU's reviderede Byspildevands-direktiv en række krav til netop central rensning fra og med 2027.

Udledningen af medicinrester efter brug fordeler sig med ca. 5-6 pct. udledt direkte fra hospitalet, mens resten udledes fra husholdninger/patientens hjem.

Derudover berører høringssvaret emner vedr. spildevandsslam og PFAS.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager orienteringen til efterretning om høringssvar til Miljøstyrelsen vedr. ændring af vejledning om 'Tilslutning af industrispildevand til offentlige spildevandsanlæg'.

Sagsfremstilling

Den hidtidige Tilslutningsvejledning (om tilslutning af industrispildevand til offentlige spildevandsanlæg) kom i 2006 og er således tæt på 20 år gammel. Den er primært henvendt til kommunerne som myndighed på miljøområdet. Vejledningen adresserer bl.a. spildevand udledt fra hospitaler, der indeholder en lang række miljøfremmede stoffer (medicinrester mv.) som kræver rensning inden udledning til naturen.

En langvarig diskussion på dette specifikke felt har gået på, hvorvidt effektiv rensning af hospitals-spildevand bør finde sted decentralt (dvs. tæt på kilden/på hospitalets egen matrikel) – eller – centralt. Det vil sige hvor

spildevand fra et geografisk opland, inkl. fra industri, erhverv, husholdninger, sker samme sted gennem forsyningsselskabets anlæg.

Kommunerne har i dag kompetencen til at træffe afgørelse om, hvorvidt rensning af hospitalsspildevand skal ske decentralt eller centralt. Beslutningerne skal bl.a. bygge på adgang til "best available technology" (BAT) mv.

Teknologien til decentral rensning af hospitalsspildevand findes. Den har eksisteret i adskillige år og bruges i dag på bl.a. Herlev Hospital. Påbud om decentral rensning kan dog være bekosteligt for en region. Anskaffelse af et nyt decentralt anlæg á la Herlev vurderes at koste 50-60 mio. kr. Dertil kommer udgifter til lednings- og kloakarbejder samt efterfølgende drift.

Med til billedet hører samtidig, at kun en yderst begrænset del af den medicin, som ordineres på hospitalet, rent faktisk udledes af/fra hospitalet.

Aarhus Universitetshospital (AUH), Aarhus Vand og Aarhus Kommune har i 2021 lavet en kortlægning over farmaceutiske stoffer i spildevandet ved AUH, sammenholdt med det kommunale spildevand i samme geografiske opland. Kortlægningen viste, at udledningen af medicinrester efter brug/anvendelse fordeler sig med ca. 5-6 pct. udledt direkte fra hospitalet mens 94-95 pct. udledes fra husholdningerne/patientens bopæl.

Tallene indikerer umiddelbart, at decentral rensning tæt på kilden kun vil fange en ret beskedent andel af de medicinrester, som udskilles efter brug.

EU's medlemslande vedtog i november 2024 et revideret Byspildevandsdirektiv. Direktivet - der i Danmark skal implementeres frem mod 2027 – stiller bl.a. en række krav til central rensning. Direktivet stiller krav om, at samtlige danske renseanlæg over 10.000 PE ("person-ekvivalenter") fremadrettet skal indføre et ekstra (4.) rensetrin til fjernelse af farmaceutiske stoffer.

Perspektivet/risikoscenariet er derfor, at regionerne risikerer at skulle binde resurser i kortsigtede (decentrale) løsninger, hvor Byspildevandsdirektivet stiller krav om central rensning for miljøfremmede stoffer.

I høringssvaret opfordrer Danske Regioner derfor Miljøstyrelsen til, at vejledningens afsnit om "medicinrester og hospitalsspildevand" ændres så *"kommunen kun skal tage stilling til en decentral løsning såfremt der ikke gennem den kommende implementering af Byspildevandsdirektivets krav, indføres et ekstra rensetrin på forsyningsselskabets renseanlæg"*.

Spildevandsslam og PFAS

Danske Regioners høringssvar adresserer derudover en række emner ift ABC-vurderinger, grænseværdier for slamkvalitetskrav ifm jordbrugsformål,

opmærksomhedspunkter ved udbringning af spildevandsslam samt aspekter der relaterer sig rensemetoder specifik ift. PFAS.

Der er i disse bemærkninger en opmærksomhed ift. potentiel forurening af grundvand, og i sidste ende drikkevand fra bl.a. udbringning af spildevandsslam, som vejledningen ikke adresserer i tilstrækkelig grad.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Camilla fremlagde kort Danske Regioners position i høringssvaret. Udvalget drøftede fordelingen af hvor store andele af medicinrester, der udledes hhv. på hospitaler og via patienternes eget hjem/husholdninger, herunder hvordan indsatser for spildevandsrensning bedst muligt matcher denne fordeling. Udvalget tog høringssvaret til efterretning.

Bilag

1. Danske Regioner-høringssvar vedr. Tilslutningsvejledning 31.1 (1753474 - EMN-2025-00179)

10 (Offentlig) Nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner

Bodil Egelund Christensen

EMN-2025-00013

Resumé

Under dette punkt lægges der op til videndeling om aktuelle emner.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner til efterretning.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Malene orienterede kort om det store EU-projekt LIFE ACT, som har fået et nyt konsortium.

Dernæst orienterede Malene om Klimarådets statusrapport 2025. Rapporten samler op på det seneste års klimabegivenheder, vurderer regeringens indsats og giver anbefalinger til den danske klimaindsats fremadrettet. Rapporten har

blandt andet fokus på energieffektiviseringsdirektivet og klimaaftrykket fra forbrugsbaserede varer.

Udvalget orienterede gensidigt hinanden om det organisatoriske arbejde ift. medarbejderstab som følge af sundhedsreformen, udfordringer ift. at igangsætte oprensning af generationsforureninger og politisk vedtagelse af råstofplaner.

Bilag

11 (Offentlig) Næste møde og eventuelt

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00013

Resumé

-

Indstilling

Det indstilles,
at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Næste møde i Udvalget for Miljø og Klima holdes fredag den 25. april 2025 kl. 10.00-14.00 i Regionernes Hus.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 28-02-2025

Næste møde er den 25. april 2025. Flere udvalgsmedlemmer er forhindrede i at deltage i det fulde møde, hvorfor sekretariatet undersøger muligheden for at konvertere mødet til et virtuelt møde fra kl. 12 – 14.

Bilag

